

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Sanderi Angli Doct. Theol. De Origine Ac
Progressv Schismatis Anglicani Libri Tres ...**

Sander, Nicholas

Coloniæ Agrippinæ, 1610

Hæretici Anglicani Papam propter Anglorum Seminaria reprehendunt, Noui
econtrà Iaponiæ Christiani eidem pro Seminarijs in suo regno excitatis,
gratias agunt. Cap. XXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64680](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64680)

Quemcunque illi locum attigissent, pro Paradiso habebant: nunquam eos aliquid destituit, quia fide abundabant; imò alios etiam ditauerunt, quia etsi pecuniam non haberent, diuina tamen gratia affluebant.

Heretici Anglicani Papam propter Anglorum Seminaria reprehendunt, Noui è contra Iaponia Christiani eidem pro Seminarijs in suo regno excitatis, gratias agunt.

CAPVT XX.

NVnc vt quod diximus clarius & manifestius adhuc euadat, Papam videlicet Catholicos Angliæ exules in Seminarijs Anglicanis fouëtem nequaquam regnum illud velle interturbare atque concutere, prout Elisabetha in edicto suo calumniatur, sed officij sui numeros ac partes implere desiderare: Alia Seminaria a Gregorio XIII. pro tota prouincijs excitata transeuntes duas hoc loco epistolas, duorum Iaponiæ Regum ad Sixtum V. recitabimus: in quibus illi inter cætera Sanctitati suæ gratias pro Eleemosynis agunt, quas ab illa acceperant pro Societatis Iesu Patribus & Seminarijs Iaponiæ sustentandis. Et cognoscemus nos sanè ex iisdem litteris, quantum Anglicana impietas contra Sedem Apostolicam à deuotione & reuerentia duorum Christianorum Principum in Iaponiæ regno viuentium, differat ac discor-det. Adducemus autem illas eo fine, vt infelices Hæretici confundantur, & cæcitatem suam

suam deplorent, veri autem sanctæ Ecclesiæ filij consolationē accipiant, in Domino letētur, ac illi infinitas gratias pro benignissima protectione agant; tūm pro curā & solitudine religionem suam dilatandi, amplificādi, per omnia mūdi regna & prouincias propagandi, ac innumeras ouiculas miserè aberrantes ad sui amorem & cognitionem reducendi; vt ita cum reliquis congregentur, congregatę vnum ouile constituent, & sub vno Pastore Iesu Christo viuant ac maneant. Certē omnes Dei seruos, qui pro sancta Ecclesia persecutionem patiūtur maximo gaudio & lætitia perfundi necessum est, cū cogitant Deum nostra ætate & memoria sanctā & Apostolicam fidem per tot ac tam remota & longē diffusa regna propagasse. Vnde etsi altera manu nos cædat & castiget, altera tamen ē vestigio sanat, ac blanditur; & hæreticorum quas patimur iacturas copiosa gentilitatis acquisitione & saluatione recompensat. Huic laus & sempiterna gloria pro insigni illo beneficio, quo Ecclesiam suam affecit, Nunc duorum Regum epistolas, hanc veritatem nobis manifestantes, ascribamus.

Litteræ Don Protasij Regis Arimę
ad Sanctis. Sixtum V.

Sanctissime Pater & inter omnes Christianos
supreme.

Decima sexta luna sexta, qua fuit 21. Iulij
anni presentis 90. huc appulit P. Visi-
sator

84809

tor Societatis Iesu, cum Cingitia Don Michael
ele cognato meo: Don Mancio, & ceteris, socijs,
qui à me Romam fuerunt missi, vt pedibus San-
ctitatis vestrae capita sua submitterent. quo-
rum aduentu ita exhilaratus sum, ac si mihi
mille autumni aduenissent, & decem annorum
vita mea accessissent. Narravit Don Michael
quo honore & fauore à Vestr. Sanct. Rege Phi-
lippo & alijs Principibus Christianis exceptus
fuerit, cuius ergo gratias ago, quas nec penna
nec charta explicem.

Reddidit etiam literas, quibus B. V. me di-
gnata est, eoq; fauore prosequuta, ceteris vt
Regibus Christianis annumerarit. Detulit pra-
terea sacri ligni verae crucis partem, gladium,
& galerum, qua Vestr. Sanctitas solita est ad
Reges & Principes destinare. Qui fauor & stu-
dia talia sunt, tantiq; à me aestimantur, vt sta-
tuerim aeterna memoria consecrare, & inter
praecipuos thesauros ornamentaq; & monumen-
ta posterorum meorum referre. Estq; hic in me
collatus honor eiusmodi, vt maior esse non possit
in hac vita, & in bonam vitam futuram redun-
det.

Constitueram iuxta praescriptum à Vestr.
Sanct. in suis ordinem, vtq; fauor & beneficia
tam magna mihi delata merebantur, appara-
tu & celebritate qua potest, omni in regno mea
maxima praedicta munera excipere: sed habenti-
dam esse rationem tyrannidis & summi odij,
quo Quabacondono, Iaponia vniuersa dominus
tres totos annos Patres & Christianos perse-
quitur, indicauit P. Visitator: tam diuq; hoc
festum

festum differendum, dum Meaco reuertatur: quo Proregis India nomine cum legatione visitaturus, Quabacondono profectus est; Ne si preuenirem, hoc meo in regno, noua alicuius commotionis & indignationis Quabacondono materiam daret. Quare hucusque non potui ardens meum desiderium exequi, vt precipuo cum honore donata reciperem. Verum vbi redierit P. Visitator quam humillime excipiam, & incredibili cum voluptate, pia onera vertici inquam. Intellexi denique magna illa adiumenta, qua Sanct. Vestr. liberaliter in Patrum, Seminariorum, Ecclesiarum subsidium contulit, qua nos adeo recrearunt & refecerunt, vt prae gaudio corda nostra saliant, nec enim ignari sumus augenda plurimum haec noua Christianismi in Iapone germina, quae tam fidelibus oculis Sanctitas vestra intuetur & fouet; vnde infinitas gratias ago Sanct. Vestr. confidens futurum hinc, vt in Iaponia regnis latissima Sanct. lex nostra excrescat. Haec maxima religionis euertenda tempestas, quam Quabacondono excitauit, molesta nobis omnibus non parum fuit & laboriosa, me vero maxime exercuit, qui praeter edictum & Imperium, precipuum Patrum numerum ad me recepi, & regno meo conclusi, in quo adhuc num haerent, exponens me manifestissimo periculo & status mei ruina ac euersioni, sed cum PATRIBVS ora declinanda alia non est via, & famuli Dei constituisent omnes in Iapone vitam deponere, neque vlla ratione deserere, quos fidei pepererant Christianos, visum est ratione conforme,

vt me

vt me meq; omnia pro Dei mei obsequio discrimini subijcerē: qui paterna sua prouidentia, non modò me hucusq; è periculo eruit sed etiā auxit erexitq; plurimū, eum eodē tempore, ex ethnicis & gentilis superstitionis perierint perierint multi; qui rerum euentus Christianis Iaponia fidem & in Deum spem auxerunt. Confidimus omnes P. Visitatoris ad Quabacondono iter susceptum finem impositurum oppugnationi & Christianorum persecutiōni, quæ vt hucusque tyrannum Christi exercitatio fuit quadam, ita spe adducor vt credam incremento ingenti ad augendam in Iaponia in Christum fidem. Cum verò sciam quòd cetera ex P. Visitatore S. V. resciscet, finem faciam, caput meum B. V. Sanctissimis pedibus submittens, hacq; scribo ea reuerentia & animi demissione, quæ S. V. debetur. Anno IX. Dell' Eradicta Tenscio, decimo octauo luna, quæ est 12. Septembris Anno 1590.

Aduolutus pedibus Sancti V.

Arimano, Scurino, Daibu Don
Protasius.

Interior verò titulus.

Magno & Sanctiss. Papæ Sixto V. qui in terra Regis cæli locum tenet, Don Protasius Rex Arimæ magna cum reuerentia has offert.

LITTERA

Litteræ Don Sancij Domini de Omura ad Sanctitatem Xisti V.

Sanctissime Pater.

Hoc Anno 1590. ad nos redijt cum socijs Cingua Don Michael, Regi Don Protasio & mihi cognatus, qui eiusdem Regis de Arima & Patris mei Don Bartholomæi nomine, annis præteritis cum Patre Visitatore Societatis Iesu, hinc abierat præstitutum obedientiam S. Vestra, cuius regressu extrema consolatione affecti sumus, auditis fauore & honoribus, quibus & ipsa cū prosequuta est, & eius consilio & voluntate Reges ceteri & Christiani Principes, intellecta etiam cura paterna, qua B. V. veluti Iesu Christi Domini nostri in terra Vicarius, & omnium Ecclesiarum caput, Christianos lapomatuetur & protegit, perspecto præterea auri subsidio, quod Patribus Societatis contribuit, ut sese & Seminaria alant, multosq; alios sumptus quos in Iapone faciunt, releuent. Quibus ex rebus omnes exhilarati sumus vt par huic non videatur esse posse exultatio: simulq; noua quadã luce perfusi sumus, & veritatis ac charitatis Christiana notitia. Quas ob causas, quod ad me attinet, infinitas gratias Sanct. Vest. & quas habere vellem maiores, nec charta, nec penna comprehendam. At cum Don Bartholomæus Pater meus vir a funditus sit, illi successi, S. V. deuinctus & obstrictus perpetuò ob S. Crucis lignum & gladium, quæ per Don Michaelẽ ad Patrem destinauerat, quæ munera maioris facio thesauri maximo, quem vel ipse vel posteri mei acquirant;

b

rant;

rant, asseruabimusq; instar profundi pelagi & magni cumuli beneficiorum, à Sanctiss. V. manu, eiusq; opera à caelo ipso acceptorum. Verùm mota à Quabacondono, yniuersa Iaponia Domino, persecutio, qua Patres & harum partiū Christianos afflixit, opportunitatem hactenus omnem ademit ea celebritate & festo, quibus par erat, praedicta munera suscipiendi: visumq; Patri Visitatori & mihi tantisper differre, dum dictus Pater redeat, qui iam in iter se dedit visitaturus Proregis nomine, cum legatione & muneribus Quabacondono, cuius profectioe speramus Christianis pacem restituendam, cum hac legatione non nihil sedatus videatur; sed cum ea qua in Domini nostri obsequium & Patrum bonum (quorum partem magnam in meas terras recepi, me meaq; omnia periculo exponens) & cetera quae persecutionis tempore acciderunt V. S. ex Patrum litteris intellectura sit, finem faciam, quā humillimè pedes Sanctitatis V. capiti meo injiciens, & Sanctissimam benedictionem Vestram postulans, scribo praesentes magna cum reuerentia & humilitate B. V. debita, ix. Anno del Era duta Tenscio, decimo octaua luna, qui est 22. Septembr. 1590.

*Elevatis manibus & summa cum Reuerentia
has litteras pedibus S. V. offero.*

Omura Scim Paciro Nobu Ache Don
Sancio.

Interior verò titulus.

Offero praesentes magno & Sanctiss. Papae Sixto V. quem humilime vt Dei Vicarium veneror.

Habes hic Christiane lector Regum Iaponiorum

niorum Epistolas. Nunc ut institueramus de Seminarijs Anglicanis materiam continemus; siquidem illa sedes Apostolica, Rex Catholicus, cum alijs Principibus & Dominis amplexatur, qui suis eleemosynis eorū Collegas in spem Martyrij educant.

Qui Seminaria ingrediuntur, iuramento se obstringunt, ac postea incertis rebus occupantur.

Eorum requisita.

CAPVT XXI.

AD Seminaria ista quæ modo diximus nõ omnes Angli indifferēter admittuntur, sed ij tantum, qui ad finem illorū consequēdum aptiores esse videntur. Atq; hi plerumq; mediæ ætatis sunt, virtutibus præditi, præclarissimi ingenij, ac bonæ indolis. Inter hos sunt multi nobiles, equitum filij & magnatum, regni primorum ac procerum: qui manu Dei tacti, ab illius spiritu ducti, & gratia extimulati, domos, Parentes & cognatos, omniaq; quæ inter suos habere poterant relinquunt, ne fidei Catholicæ iacturam faciant, & periculū adeant eam amittendi. Adueniunt etiā nonnunquā homines docti, & in literis exercitati, ut scientijs melius imbuti, & virtutibus quibuscunq; instructi, in patriā suā redeant, & ex terra tā inculta & neglecta ante zizanijs extirpatis, religionis Catholicæ doctrinā seminēt. Omnes isti, ubi per aliquot dies examinati probatiq; fuerint, tandē admittuntur, & solenni iuramento Deo facto, spondēt se totos eius seruitio inuigilatos, suo tēpore sacros ordines accepturos, & in Angliā reuersuros esse. Iuramenti vero forma talis est.

h 2

Iura-